

Handtekening bewindspersoon

Minister van Veiligheid en Justitie

Rijksoverheid

Aanbiedingsformulier voor MCF

Van 1 *

Aanbieding

Minister van Veiligheid en Justitie

Type voorstel *

Brief aan de Tweede Kamer

Korte titel *

Titel en inhoud

Voortgang rijksbrede aanpak van fraude

Inhoud en doelstelling van het voorstel *

Betreft de vorig jaar toegezegde rapportage over de voortgang van de rijksbrede aanpak van fraude. Kernboodschap is dat er een brede beweging gaande is die past bij de doelstelling van het kabinet om te komen tot een nieuwe balans tussen gerechtvaardigd vertrouwen, goede dienstverlening en fraudebestrijding. Naast de uitvoering van de vorig jaar aangekondigde maatregelen, waar op veel onderdelen goede vooruitgang te melden is, blijkt dat ook uit aanpassingen van regelingen en intensiveringen die binnen de verschillende domeinen plaatsvinden en waarvan enkele voorbeelden zijn opgenomen in deze brief. Bij de presentatie van de resultaten van het actieplan is aangesloten bij hoofdlijnen uit de brief van vorig jaar:

- Fraudebestendige regelgeving
- Basisregistraties en informatiepositie op orde
- De bestrijding van faciliterende fraudefenomenen
- Een gerichte aanpak van fraudeurs

Voorgesteld besluit *

Anders nl.

Eigen formulering

Instemmen met het machtigen van de minister van Veiligheid en Justitie om de brief af te ronden en naar de Tweede Kamer te zenden.

Datum aanbieding *

Behandeltraject

6-11-2014

Kenmerk *

580082

Hamerstuk *

☐ Ja ☒ Nee

Voorgaande behandeling *

☐ Ja ☒ Nee

Gevolgen en juridisch kader

- Gevolgen rijksbegroting * ☐ Ja ☒ Nee
- Gevolgen voor regeldruk * ☐ Ja ☒ Nee
- Overeenstemming met V&J inzake wetgevingstoets en effectenanalyse * ☐ Ja ☐ Nee, met bijlage ☐ Nee, zonder bijlage ☒ N.v.t.
- Aan EU Notificatie voldaan * ☐ Ja ☐ Nee ☒ N.v.t.
- Verplichting int. verdragen en/of Europese regelgeving* ☐ Ja ☒ Nee

Interdepartementale afstemming

- Overeenstemming BZK inzake beoordelingskader financiële/ bestuurlijke consequenties decentrale overheden en/of Caribisch Nederland * ☐ Ja ☐ Nee ☒ N.v.t.
- Overeenstemming Aruba, Curaçao en Sint Maarten * ☐ Ja ☐ Nee ☒ N.v.t.
- Ambtelijk afgestemd * ☒ Ja ☐ Nee ☐ N.v.t. in DG-overleg rijksbrede fraudebestrijding
- Overeenstemming bereikt op ambtelijk niveau * ☒ Ja ☐ Nee ☐ N.v.t.
- Overeenstemming bereikt met ☒ AZ ☒ BZK ☒ EZ ☐ I&M ☒ SZW ☒ VWS ☒ W&R
☐ BZ ☐ Def ☒ Fin ☒ OCW ☒ V&J ☐ BH&OS
- Omschrijving geschilpunten

Contactpersonen

	Contactpersoon 1	Contactpersoon 2
Naam *	____	____
Afdeling *	DRC/F&O	DRC/GC
Telefoonnummer *	____	____
E-mailadres *	____ @minvenj.nl	____ @minvenj.nl

Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
DRC

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Contactpersoon

Datum 6 november 2014
Onderwerp Voortgang rijksbrede aanpak van fraude

Ons kenmerk
583229

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Eind 2013 heb ik het actieplan van het kabinet tegen fraude met publieke middelen gepresenteerd¹. In het afgelopen jaar heeft de uitvoering daarvan een sterke impuls gegeven aan de inzet van het kabinet om de gelegenheden tot frauderen weg te nemen, misbruik beter te detecteren en met meer slagkracht op te treden tegen fraudeurs. Met deze brief doe ik graag de toezegging gestand om jaarlijks te rapporteren over de behaalde resultaten en de voortgang van de uitvoering van de aangekondigde maatregelen. Ik stuur u deze rapportage mede namens de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de minister van Economische Zaken, de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de minister voor Wonen en Rijksdienst, de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de staatssecretaris van Financiën. Inmiddels is parallel aan het vorig jaar gepresenteerde rijksbrede actieplan een pakket van maatregelen uitgewerkt tegen fraude die gericht is op burgers en bedrijven. Ook daarover rapporteer ik in deze brief.

Rijksbrede aanpak fraude

Het kabinet heeft het afgelopen jaar grote vorderingen gemaakt bij het verder verstevigen van het beleid tegen fraude met overheids geld. Daarbij geldt het uitgangspunt dat de fraudebestendigheid van regelgeving voorop staat, maar er hard en doeltreffend moet worden opgetreden als normen desondanks doelbewust worden overschreden. Zoals toegelicht in de brief PM², verloopt de coördinatie hiervan via de ministeriële commissie aanpak fraude die onder voorzitterschap staat van de minister-president en waarin ik een coördinerende rol vervul. Deze structuur stelt het kabinet in staat om scherp te sturen op de samenhang en voortgang van het pakket van maatregelen.

De resultaten van de inzet van het kabinet zijn op verschillende manier zichtbaar. Allereerst door aanpassingen van regelingen die frauderisico's bevatten en waarmee een nieuwe balans tussen gerechtvaardigd vertrouwen, goede dienstverlening en fraudebestrijding wordt bereikt. Zo zijn sinds 1 januari jl. extra maatregelen van kracht om fraude met toeslagen tegen te gaan, waardoor bijvoorbeeld de systematiek van het uitbetalen van voorschotten anders is

¹ TK 2013/14, 17050, nr. 450

² PM brief coördinatie fraudebestrijding

ingericht. Onderdeel daarvan is dat er geen voorschot wordt uitgekeerd bij een onbekende aanvrager. Mede op basis van deze maatregel zijn ongeveer 8.900 aanvragen van onbekende aanvragers beoordeeld, waarvan bij 32% een correctie heeft plaatsgevonden. Daarnaast zijn van 10.000 unieke BSN's de toeslagen gestopt nadat zij in de Basisregistratie Personen (BRP) de status 'vertrokken onbekend waarheen' (VOW) hebben gekregen. De inzet van risicoselectie in combinatie met de verlenging van de beslistermijn heeft er toe geleid dat ruim 5.000 toeslagen niet zijn uitbetaald, of zijn gecorrigeerd.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
DRC

Datum
6 november 2014

Ons kenmerk
583229

Tevens wordt er risicoclassificatie toegepast op nieuwe aanvragen voor huur- en kinderopvangtoeslag. Aanvragen met een hoog risico worden niet langer direct uitbetaald. In plaats daarvan wordt de aanvraag of afgewezen, of wordt de burger uitgenodigd bij de balie van de Belastingdienst langs te komen met nadere informatie. Bovendien vinden er controles plaats op het daadwerkelijk betalen van de eigen bijdrage voor de kinderopvang en de naleving van convenanten met kinderopvanginstellingen. Het combiteam aanpak facilitators (CAF) van de Belastingdienst heeft tot nu toe 100 facilitators van fraude aangepakt. De werkwijze van dit team is erop gericht om de door hen veroorzaakte stroom onjuiste aanvragen en aangiften te stoppen. Daarnaast moeten de klanten van deze facilitators de onterecht ontvangen toeslagen of voorlopige teruggaven aan de Belastingdienst terugbetalen.

De minister en staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport hebben uw Kamer met een derde voortgangsrapportage geïnformeerd over de vorderingen bij het bestrijden van onrechtmatigheden in de zorg. Daarbij gaat het zowel om het voorkomen van fouten, waarbij regels door vergissingen of onduidelijkheden onbedoeld worden overtreden, als het aanpakken van fraude, waarbij opzettelijk in strijd met regels wordt gehandeld met het oog op eigen of andermans gewin. Wet- en regelgeving is verder aangescherpt en verduidelijkt om de kans op fouten te minimaliseren en gelegenheden tot frauderen weg te nemen. Zorgaanbieders, zorgverzekeraars en toezichthouders werken samen aan initiatieven om de kwaliteit van indicaties en declaraties te verbeteren en de interne en externe controle hierop te versterken. De capaciteit voor toezicht en opsporing is geïntensiveerd en er wordt gewerkt aan het verstevigen van de inrichting en positie van opsporing in de zorg, zodat doeltreffend kan worden getreden als normen doelbewust worden overschreden. Op basis van de ervaringen van alle betrokkenen en inzichten uit onderzoek werkt VWS de komende periode samen met de veldpartijen en partners verder aan de integrale aanpak van onrechtmatigheden in de zorgsector. U ontvangt nog dit jaar een uitgewerkt programmaplan.

PM tekst SZW

Onlangs deze ingrepen en de verderop opgenomen resultaten in het kader van het rijksbrede actieplan, blijft het kabinet alert op overige frauderisico's. In het kader daarvan wordt de anti-fraudestrategie op het terrein van subsidieverstrekking aan bedrijven aangescherpt. Als belangrijke subsidieverstrekker aan bedrijven werkt de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) bijvoorbeeld aan een versterking en uniformering van het beleid tegen fraude met en oneigenlijk gebruik van subsidies. In dat kader wordt een RVO-breed uitvoeringsbeleid en governance-model ingericht. Daarnaast wordt bijvoorbeeld de registratie van fraude herijkt en worden mogelijkheden uitgewerkt om fraudeurs en recidivisten voor een bepaalde periode uit te sluiten van subsidieverlening. De afgelopen periode is hieraan gewerkt en in 2015 worden

deze maatregelen verder geïmplementeerd. Hiertoe wordt onder andere een speciale Unit toezicht- en handhaving ingericht.

Resultaten actieplan

Deze brief is gericht op de voortgang van de maatregelen die deel uitmaken van het vorig jaar gepresenteerde rijksbrede actieplan. Daarmee bevat het lang niet *alle* antifraudematregelen die het kabinet in het afgelopen jaar heeft getroffen. Zo presenteerde de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen op 29 april jl. een plan met aanvullende acties om fraude met studiefinanciering tegen te gaan³, stuurde de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid deze zomer het wetsvoorstel aanpak schijnconstructies naar de Raad van State en is ook de wet fraudeaanpak bestandskoppelingen in werking getreden. Tot slot heeft uw Kamer ingestemd met een wetsvoorstel waarmee de strafmaxima op financieel-economische delicten worden verhoogd. Over deze en vele andere maatregelen rapporteren de verantwoordelijke bewindslieden zelf in hun brieven aan uw Kamer. Bij de maatregelen waarover in deze brief gerapporteerd wordt gaat het om de gezamenlijke, meer overstijgende antifraudematregelen die nodig zijn om een nieuwe balans te vinden tussen vertrouwen, dienstverlening en fraudebestrijding. Ik presenteer de resultaten en de voortgang hierna volgens de vier hoofdlijnen fraudebestendige regelgeving, goed functionerende basisregistraties en een verbeterde informatiepositie, de bestrijding van faciliterende fraudefenomenen en een gerichte aanpak van fraudeurs.

1. Fraudebestendige regelgeving

Het wegnemen van gelegenheden om fraude te kunnen plegen vergt onder meer dat bij het opstellen en aanpassen van wet- en regelgeving een goede inschatting wordt gemaakt van potentiële zwakke plekken of frauderisico's van nieuwe voorstellen. Dit draagt eraan bij dat gesignaleerde risico's zoveel mogelijk al in de ontwerpfase weg worden genomen en uitvoerders en handhavers tijdig worden voorbereid op eventuele specifieke aandachtspunten bij toezicht en handhaving.

Om de belangrijkste risico's op onrechtmatigheden van te voren te ondervangen, wordt sinds 2013 alle nieuwe wet- en regelgeving en substantiële wijzigingen in bekostigingssystemen op fraudebestendigheid getoets. Organisaties als de NZa, de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (I-SZW), het Openbaar Ministerie (OM) en Zorgverzekeraars Nederland voeren daarvoor gezamenlijk een fraudetoets uit, waarmee mogelijke risico's op overtreding van regels in kaart worden gebracht. Waar nodig wordt wet- en regelgeving aangepast om de risico's weg te nemen of te verkleinen. Uw Kamer is daarnaast geïnformeerd over de hervorming van het toeslagenstelsel die het kabinet momenteel verkent. Dit moet niet alleen tot een eenvoudiger, maar ook een fraudebestendiger stelsel leiden. Ook bij het besluit om de huishoudentoeslag niet voor 2015 in te voeren heeft meegespeeld dat de uitvoeringsconsequenties bij de Belastingdienst mogelijk tot frauderisico's zouden leiden.

Om deze beweging door te zetten is het wetgevingsproces rijksbreed aangepast zodat alle departementen prioriteit geven aan de fraudebestendigheid van voorstellen. In de eerste plaats is het voor wetgevingsjuristen verplichte Integraal Afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)⁴ gewijzigd op het onderdeel uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid, door er een beoordeling van frauderisico's

³ TK 2013/14, 24724 nr. 122

⁴ TK 2010/11, 29515, nr. 330

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
DRC

Datum
6 november 2014

Ons kenmerk
583229

aan toe te voegen. Daarnaast betrekken alle departementen hun uitvoerders en handhavers meer en tijdig bij het inschatten van mogelijke frauderisico's. Deze beschikken immers over de praktijkkennis en expertise die essentieel is om te kunnen inschatten hoe een regeling in de praktijk zal werken en welke kansen dit biedt voor fraudeurs. In de toelichting bij voorstellen zal inzichtelijk worden gemaakt welke inzichten in dit proces zijn opgedaan over de frauderisico's en de benodigde beheersmaatregelen.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
DRC

Datum
6 november 2014

Ons kenmerk
583229

In aanvulling op het bovenstaande is de mogelijkheid geïntroduceerd om in gevallen waarin er onzekerheid is over de frauderisico's van een nieuwe regeling of op voorhand duidelijk is dat er een kwetsbaarheid resteert, opdracht te geven tot een periodieke fouten- en misbruiksignalering. Het betreffende departement vraagt in dat geval binnen een vooraf vastgestelde termijn signalen hierover op bij de diensten die belast zijn met de uitvoering, handhaving en opsporing. Het is tot slot belangrijk om ook na de inwerkingtreding in te kunnen spelen op onvoorziene omstandigheden en gelegenheden om met een regeling te frauderen. Om die reden zijn begin 2014 de procedures aangescherpt en verduidelijkt rond het opstellen en de opvolging van zogenaamde bestuurlijke signalen. Deze worden door een handhavings- of opsporingsdienst opgesteld om een signaal over misbruik door te geven aan andere bestuursorganen, zodat kan worden besloten over het treffen van beheersmaatregelen

2. Basisregistraties en informatiepositie op orde

Basisregistratie Personen (BRP)

Voor de juiste uitvoering van overheidsregelingen zijn de adresgegevens en informatie over de samenstelling van het huishouden essentieel. Uit een meting in 2013 bleek dat 97,7% van de personen correct staat geregistreerd in de Basisregistratie Personen (BRP). Daar staat tegenover dat de overige 2,3% in potentie veel schade oplevert voor de overheid doordat er mogelijk teveel wordt uitgekeerd of doordat vorderingen of boetes niet geïnd kunnen worden. Het terugdringen van incorrecte inschrijvingen en adresfraude is in 2014 dan ook krachtig doorgezet. Gemeenten hebben in 2014 ruim 5500 huisbezoeken afgelegd volgens de verbeterde methodiek van risicogerichte huisbezoeken⁵. Van de onderzochte adressen was in bijna een derde van de gevallen inderdaad een verschil tussen de ingeschreven personen en de personen die daar feitelijk wonen. Overige resultaten zijn een daling van het aantal personen dat geregistreerd staat als 'vertrokken onbekend waarheen' met 8000, een vermindering van het aantal briefadressen met 2075 en een stijging met 11,5% van het aantal terugmeldingen in de eerste helft van 2014 ten opzichte van het laatste halfjaar van 2013 van instanties die vaststellen dat een BRP-inschrijving gewijzigd dient te worden.

Om de kwaliteit van de BRP blijvend te verhogen is het terugmelden en opvolgen van foute adresinschrijvingen en fraudesignalen met betrekking tot adressen van het grootste belang. Daarom heeft het kabinet besloten om de samenwerking tussen gemeenten en ketenpartners op dit onderdeel verder te stimuleren en het terugmelden meer structureel in te bedden. Op die manier zal de doeltreffendheid van huisbezoeken door gemeenten verder worden verhoogd en kunnen de verschillende overheidsdiensten op basis van verbeterde adresgegevens in meer

⁵ Zie daarvoor TK 2014/15, 27859, nr. 73

gevallen overgaan tot het stopzetten van onterechte uitkeringen of toeslagen en vaker openstaande vorderingen of boetes innen [2] PM uitkomst Business Case

1
deze BC is nog in bewerking, hiervoor is een aparte notitie naar u gestuurd. Het gaat met name over de verdeling van de kosten

Op 1 januari 2014 is de Wet Fraudeaanpak bestandskoppeling in werking getreden. Hierin is geregeld dat UWV de uitkering opschort van UWV-uitkeringsgerechtigden wanneer zij als Vertrokken Onbekend Waarheen (VOW) geregistreerd staan in de BRP. Indien UWV vaststelt dat een uitkeringsgerechtigde als VOW in de BRP staat dan krijgt hij 6 weken de tijd zijn inschrijving bij de gemeente in orde te maken. Deze maatregel wordt per 1 juli 2014 uitgevoerd en een eerste meting levert op dat UWV vanaf 1 juli 2.003 brieven aan uitkeringsgerechtigden heeft gestuurd met het verzoek het adres in orde te maken. Hiervan is in 435 gevallen de uitkering opgeschort. In 92 van de 435 gevallen is de status VOW alsnog opgeheven. De stand per eind augustus is dat per saldo 343 uitkeringen zijn opgeschort

DRC
Datum
6 november 2014
Ons kenmerk
583229

Centraal aandeelhoudersregister

Het kunnen blootleggen van het handelen en het vermogen van een fraudeur vraagt om een betere informatiepositie voor toezichthouders en opsporingsdiensten. Dit wordt bereikt door het beter ontsluiten van informatie en door het uitwisselen van informatie tussen betrokken partijen. Het centraal aandeelhoudersregister (CAHR) zorgt ervoor dat toezichthouders en opsporingsdiensten snel zicht krijgen op wie zich schuilhoudt achter een Besloten Vennootschap (BV), een niet-beursgenoteerde Naamloze Vennootschap (NV) of een constructie met meerdere vennootschappen. Deze informatie is van groot belang bij effectieve bestrijding van financieel-economische criminaliteit, zoals faillissementsfraude en misbruik van rechtspersonen. De minister van Economische Zaken uw Kamer begin 2015 een wetsvoorstel toesturen met het doel om het CAHR 1 januari 2016 in werking te laten treden.

Samenwerking met banken

Ten behoeve van het versterken van het financieel rechercheren en het afpakken van crimineel vermogen is het essentieel dat het proces van vorderen van bancaire gegevens door de Nationale Politie, de Bijzondere Opsporingsdiensten en het Openbaar Ministerie, en tegelijkertijd ook de verstrekking van deze informatie door banken, wordt verbeterd. De huidige 'papieren' werkwijze is inefficiënt en achterhaald. Om dit aan te pakken is door de Nationale Politie, in samenwerking met enkele banken en de Bijzondere Opsporingsdiensten, het project "Peseta" gestart. Inmiddels zijn er voorzieningen getroffen die het digitaliseren van het proces van vorderen en verstrekken van zogenaamde 'historische gegevens' op grond van artikel 126nd van het Wetboek van Strafvordering mogelijk maken. Op 3 december jl. heb ik samen [] de Nationale Politie, [] van het College van Procureurs-Generaal en [] van de Nederlandse Vereniging van Banken het startschot gegeven voor het gebruik van deze voorzieningen.

Sinds de start van de uitwisseling kunnen bij vier grote banken de gevorderde gegevens via een vast format digitaal worden gevorderd en kunnen deze banken de gevorderde gegevens digitaal verstrekken. Dit leidt tot een veel efficiëntere en minder foutgevoelige werkwijze die een aanzienlijke administratieve lastenverlichting met zich meebrengt. Dit zal ten goede komen aan de door mij gewenste versterking van de aanpak van financieel economische criminaliteit. Het project "Peseta" krijgt in 2015 een vervolg, waarbij de focus ligt op de aansluiting van andere banken op het systeem, de borging van het systeem en het opstarten

Overzicht van opmerkingen bij 2022-05-13 16 07 25_MC november met opmerkingen.pdf

Pagina: 7

	Nummer: 1	Auteur:	Onderwerp: Tekstvak	Datum: 17-11-2014 12:26:29 +01'00'
deze BC is nog in bewerking, hiervoor is een aparte notitie naar u gestuurd. Het gaat met name over de verdeling van de kosten				
	Nummer: 2	Auteur:	Onderwerp: Markering	Datum: 17-11-2014 12:20:54 +01'00'

van een vervolgproject dat het digitaal vorderen en verstrekken van identificerende gegevens op grond van artikel 126nc van het Wetboek van Strafvordering mogelijk moet maken.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
DRC

Datum
6 november 2014

Ons kenmerk
583229

Voor de langere termijn onderzoeken de minister van Financiën en ik samen met de Nederlandse Vereniging van Banken of een bredere voorziening in de vorm van een verwijzingsportaal bankrekeningen haalbaar is. Een verwijzingsportaal bankrekeningen zal het mogelijk moeten maken dat via een geautomatiseerd informatiesysteem, het vraag- en antwoordverkeer tussen bevoegde overheidsinstanties en alle in Nederland actieve banken over identificerende bankgegevens snel, soepel en zorgvuldig wordt afgehandeld. De afgelopen periode is onder meer onderzocht welke scenario's mogelijk zijn, welke wetgeving daarvoor nodig is en welke impact op de privacy een verwijzingsportaal bankrekeningen zal hebben. De komende periode zal in overleg met de banken worden bekeken of en welke scenario's haalbaar zijn en tegen welke kosten. In de voortgangsrapportage fraude zal ik de Kamer op de hoogte blijven houden over de verdere ontwikkelingen.

2 | Gegevensuitwisseling

Om tot een efficiënte en doeltreffende samenwerking te komen is de uitwisseling en het samenbrengen van informatie essentieel. Partijen ervaren hierbij echter knelpunten. In de verkenning naar een kaderwet, welke gelijktijdig met deze brief aan uw Kamer wordt aangeboden inclusief een uitgebreide reactie van het kabinet hierop, zijn deze knelpunten inzichtelijk gemaakt en wordt aangegeven of en hoe een kaderwet deze knelpunten zou kunnen oplossen.

Deze tekst is niet in
overeenstemming met
hetgeen bij agendapunt
3 wordt aangeboden.
Overigens delen wij de
verkenning, maar moet
de vorm waarin moet
worden gewerkt aan een
oplossing nog
onderzocht worden.

Ik ben van mening dat de uitgevoerde verkenning een uitstekende basis biedt om met uw Kamer te spreken over de balans tussen enerzijds een verbetering van de mogelijkheden van gegevensuitwisseling - en daarmee een efficiëntere en doeltreffende samenwerking bij onder andere de aanpak van fraude - en anderzijds de belangen die voor afscherming van gegevens pleiten. Het streven moet wat mij betreft zijn dat in een eventuele kaderwet een optimale balans tussen de verschillende belangen wordt gezocht. 3 |erbij heb ik de overtuiging dat de uitgevoerde verkenning laat zien dat een kaderwet een waardevol instrument kan zijn voor het realiseren van de ambitie van het kabinet als het gaat om het optreden als één georganiseerde overheid. Meer in het bijzonder hecht ik waarde aan het feit dat de verkenning zich uitstrekt over een breder terrein dan fraudebestrijding, dat de rol van private partijen goed wordt belicht en dat het belang voor een zorgvuldige inrichting van het proces van gegevensuitwisseling wordt onderstreept en nader wordt ingevuld. Voor de volledige kabinetsreactie op de verkenning naar een kaderwet voor gegevensuitwisseling en de verkenning zelf verwijs ik u graag naar de afzonderlijke stukken xx die op xx aan uw Kamer zijn aangeboden.

5 | Erschoningsrecht PM

Het wetsvoorstel verruiming mogelijkheden bestrijding financieel-economische criminaliteit, dat thans in de Eerste Kamer voorligt, bevat bepalingen die ervoor zorgen dat er sneller duidelijkheid is over de uitkomst van de procedure waarin wordt bepaald of de betreffende gegevens inderdaad bij het opsporingsonderzoek mogen worden betrokken.

staat nog als PM
opgenomen, gaat over
bestrijding financieel
economische criminaliteit,
is met name van de
FIOD en moet worden
afgesteld met de FIOD

3. De bestrijding van faciliterende fraudefenomenen

Pagina: 8

	Nummer: 1	Auteur:	Onderwerp: Tekstvak	Datum: 17-11-2014 12:29:57 +01'00'
Deze tekst is niet in overeenstemming met hetgeen bij agendapunt 3 wordt aangeboden. Overigens delen wij de verkenning, maar moet de vorm waarin moet worden gewerkt aan een oplossing nog onderzocht worden.				
	Nummer: 2	Auteur:	Onderwerp: Markering	Datum: 17-11-2014 12:27:11 +01'00'
	Nummer: 3	Auteur:	Onderwerp: Markering	Datum: 17-11-2014 12:28:09 +01'00'
	Nummer: 4	Auteur:	Onderwerp: Tekstvak	Datum: 17-11-2014 12:25:24 +01'00'
staat nog als PM opgenomen, gaat over bestrijding financieel economische criminaliteit, is met name van de FIOD en moet worden afgestemd met de FIOD				
	Nummer: 5	Auteur:	Onderwerp: Markering	Datum: 17-11-2014 12:23:25 +01'00'

Het rijksbrede actieplan bevat specifieke maatregelen tegen drie fraudevormen die als faciliterende fraudefenomenen kunnen worden beschouwd, omdat deze in veel gevallen slechts een middel zijn om verdere schade aan te richten bij burgers, ondernemers en de overheid. Het gaat hier om faillissementsfraude, gefingeerde dienstbetrekkingen en identiteitsfraude.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
DRC

Faillissementsfraude

De Inspanningen zijn er in eerste instantie op gericht om barrières op te werpen tegen het plegen van deze fraudes. Om beroepsfraudeurs in faillissementen een halt toe te roepen heb ik uw Kamer in september het wetsvoorstel civielrechtelijk bestuursverbod toegestuurd waarmee bestuurders of feitelijk leidinggevend van een failliete rechtspersoon kunnen worden ontslagen en wordt voorkomen dat zij opnieuw een dergelijke functie bekleden.

Datum
6 november 2014
Ons kenmerk
583229

Zoals ik in de introductie van deze brief heb aangegeven is het zaak om hard en doeltreffend op te kunnen treden als normen doelbewust worden overschreden. Ter versterking van de aanpak van faillissementsfraude heb ik u in juli van dit jaar het wetsvoorstel herziening strafbaarstelling faillissementsfraude toegezonden. Dit bevat een verruiming van de reikwijdte van faillissementsdelicten en biedt ook meer strafvorderlijke mogelijkheden om faillissementsfraude te bestrijden. Ik heb bovendien een wetsvoorstel in voorbereiding die de curator een wettelijke taak geeft bij de fraudesignalering en daarmee het sluit sluitstuk vormt van het wetgevingsprogramma ter bestrijding van faillissementsfraude. Het Functioneel Parket van het OM en de FIOD hebben een landelijk selectieoverleg faillissementsfraude ingericht waarin zware en complexe zaken aan de orde komen. De afdoening van die complexe zaken valt onder de verantwoordelijkheid van het Functioneel Parket, dat bovendien de arrondissementsparketten ondersteunt met specialistische expertise. Faillissementsfraude is steeds vaker onderwerp van themazittingen waarbij zaken geclusterd voor de rechter worden gebracht. Dit heeft als voordeel dat er optimaal gebruik wordt gemaakt van de specifieke kennis aan de zijde van het OM en de zittingscapaciteit bij de rechtspraak.

Gefingeerde dienstbetrekkingen

Gefingeerde dienstbetrekkingen zijn valse overeenkomsten die worden gebruikt om bijvoorbeeld het recht tot uitkeringen of voorlopige teruggaven te verkrijgen. De detectie hiervan is in de afgelopen periode verbeterd door het aanpassen van de werkprocessen bij de betrokken overheidsinstanties. Het gaat hier om de digitale registratie van notariële akten, een betere aansluiting van Justis en de Belastingdienst aan het Handelsregister, en verbeterd berichtenverkeer ten behoeve van de fraudedetectie bij de Belastingdienst. Deze ingrepen stellen deze diensten in staat om steviger toezicht uit te oefenen. Daarnaast zal een verbeterde registratie van fraudes in de systemen van de UWV en het vastleggen van IP-adressen meer zicht geven op het gedrag van fraudeurs en hun handelwijze vroegtijdig stoppen. Ten behoeve van een vroegtijdige detectie van fraudeurs is per 1 januari 2015 binnen de Belastingdienst een detectie-unit operationeel die onder andere aan de hand van gegevens uit het Handelsregister fraudeurs opspoorde die bestuurder in een BV of stichting worden. De betreffende rechtspersoon wordt vervolgens inactief gemaakt, waardoor bijvoorbeeld BTW-carousselfraude of fraude met loonheffingen wordt voorkomen.

Tot slot is ook de bestrijding van gefingeerde dienstbetrekkingen versterkt door het samenbrengen van de activiteiten van diverse samenwerkingsverbanden. Het

gaat om de activiteiten op dit terrein van de manifestgroep, de aanpak schijnconstructies, de aanpak malafide uitzendbureaus en de samenwerking met de Inspectie SZW. Onder verantwoordelijkheid van de Belastingdienst is er een Expertisecentrum Fraude ingericht ten behoeve van alle deelnemers aan die samenwerking. De onlangs in het nieuws gekomen fraude met DigiD's⁶ is mede door adequaat en gezamenlijk optreden van de hierbij betrokken partijen in de kiem gesmoord.

Identiteitsfraude

Met verschillende publieke en private partijen is een barrièremodel Identiteitsfraude ontwikkeld dat inzichtelijk maakt op welke plaatsen de betrokken partijen barrières tegen identiteitsfraude opwerpen. Het model sluit aan op de praktijk van toenemende samenwerking in de aanpak van identiteitsfraude. Zo hebben 81 gemeenten in Oost-Nederland een convenant gesloten over de aanpak van identiteitsfraude samen met de Koninklijke Marechaussee, politie, Openbaar Ministerie, de Immigratie- en Naturalisatiedienst en de RDW.

Ter voorkoming van identiteitsfraude zijn er twee smartphone-apps geïntroduceerd die inspelen op de problematiek rond valse identiteitsbewijzen en de bescherming van de identiteit. In het voorjaar is de app 'DutchID' gelanceerd die helpt bij de verificatie van echtheidskenmerken van een paspoort of ID-kaart. Daar is in november de app 'Kopie ID' bijgekomen die het mogelijk maakt om het BSN op een kopie van een ID-document door te strepen en om deze kopie te voorzien van een 'watermerk' met datum en doel van de kopie. Op rijksoverheid.nl is een nieuwe pagina ingericht met informatie over identiteitsfraude.

Als gevolg van een wetswijziging⁷ kan sinds 1 mei jl. tegen alle op dit moment denkbare vormen van identiteitsfraude strafrechtelijk worden opgetreden, bijvoorbeeld tegen fraude met biometrische kenmerken, zoals de vingers of het gezicht, of fraude met iemands identificerende persoonsgegevens. Bij deze persoonsgegevens gaat het om alle gegevens waarmee een persoon zich kan identificeren, zoals (combinaties van) naam, adres, telefoonnummer, accounts en nicknames.

4. Een gerichte aanpak van fraudeurs

1) subjectgerichte aanpak

Een deel van de fraudeurs ontwikkelen zich meer en meer tot beroepscriminelen die in staat zijn om zowel de fraudes zelf als het versluieren daarvan professioneel aan te pakken. Het gaat vaak om veelplegers die verschillende vormen van fraude plegen en die actief op zoek zijn naar nieuwe mogelijkheden. Dat leidt tot fraude in verschillende sectoren binnen de overheid. Om deze groep fraudeurs te stoppen is onder leiding van het Openbaar Ministerie een subjectgericht aanpak in uitvoering die tot doel heeft om de activiteiten van beroepsfraudeurs beter te detecteren en hen met de juiste interventiemix te bestrijden. Per casus wordt via zogenoemde casustafel onderzocht welke mogelijkheden er zijn om deze beroepsfraudeur aan te pakken, zodat deze in de toekomst geen mogelijkheden meer heeft om financieel-economische criminaliteit te plegen. Aan deze casustafels zijn alle bestuurlijke en strafrechtelijke partners verbonden. Ook

⁶ Zie daarvoor TK 2014/15, 26643, nr. 329

⁷ Stb. 2014, 125

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
DRC

Datum
6 november 2014

Ons kenmerk
583229

deze tekst was nog niet afgestemd met de betreffende deelnemers van dit project. Er komt een nieuw tekstvoorstel, belang BD groot: gaat om financieel-economische criminaliteit en om onderlinge gegevensuitwisseling, inclusief data-analyse

Pagina: 10

 Nummer: 1	Auteur:	Onderwerp: Markering	Datum: 17-11-2014 12:31:02 +01'00'
---	------------------------------	----------------------	------------------------------------

 Nummer: 2	Auteur:	Onderwerp: Tekstvak	Datum: 17-11-2014 12:34:39 +01'00'
---	------------------------------	---------------------	------------------------------------

deze tekst was nog niet afgestemd met de betreffende deelnemers van dit project. Er komt een nieuw tekstvoorstel.
belang BD groot: gaat om financieel-economische criminaliteit en om onderlinge gegevensuitwisseling, inclusief data-analyse

[1]ullen indien mogelijke private partners deelnemen. Door op te treden als één overheid kan sneller en daadkrachtiger worden opgetreden met een groot maatschappelijk effect. Deze benadering heeft reeds goede inzichten opgeleverd met betrekking tot innovatieve en integrale interventiemogelijkheden, waarbij kan worden gedacht aan een mix van naming en shaming, black/whitelisting, een beroepsverbod en allerlei andere bestuurlijke en strafrechtelijke interventies. Onder gezag van het openbaar ministerie zijn in de afgelopen periode casussen van fraudeurs geselecteerd op basis van gemeenschappelijk vastgestelde selectiecriteria.

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
DRC

Datum
6 november 2014

Ons kenmerk
583229

PM:voorbeeld van taxaak Amsterdam

Naast het aanpakken van fraudeurs wordt in het kader van dit rijksbrede project begin 2015 een verkenning afgerond naar een meer innovatieve manier van data-analyse met als doel indicatoren van beroepsfraudeurs in het Nederlandse publieke domein vast te stellen door middel van het combineren van bronnen van overheidsgegevens. Er worden in dat kader risicoprofielen opgesteld wat kan leiden tot nieuwe inzichten en een meer effectieve aanpak van beroepsfraudeurs.

Afpakken van crimineel vermogen (onder bewerking)

Het afpakken van crimineel vermogen is een onmisbaar onderdeel van een effectieve aanpak van criminaliteit omdat misdaad niet mag lonen. Ik zegde uw Kamer toe (PM: wanneer) om in deze brief een kosten-batenanalyse op te nemen van de inzet op afpakken. Deze begint bij een nulmeting uit 2011 waaruit bleek dat met de bestaande capaciteit in de strafrechtketen ruim 40 miljoen aan crimineel vermogen werd afgepakt. Dit resultaat is niet te relateren aan specifieke investeringen in capaciteit omdat eerdere investeringen van generieke aard waren en gericht waren op een versterking van de aanpak van financieel economische criminaliteit in den brede. [3] het kader van het versterkingsprogramma versterking aanpak Financieel Economische Criminaliteit (PM wanneer precies) is de politie uitgebreid met 126 fte ten behoeve van versterking van financieel rechercheren, ontneming en de aanpak fraude. [4] is de FIOD uitgebreid met 36 fte voor twee gespecialiseerde witwasteams. Bij het Openbaar Ministerie zijn de regioparketten versterkt met fraudeofficieren, de fraudemeldpunten zijn versterkt, de capaciteit voor ontneming is uitgebreid, het Vastgoed Intelligence Centre (thans informatiebox Crimineel en Onverklaarbaar Vermogen) is versterkt en er is een advocaat-generaal Finec aangesteld.

opmerking nog PM, gaat om uitbreiding capaciteit FIOD en opbrengsten witwassen, waarvoor een aparte verantwoordingslijn loopt, moet in overeenstemming blijven

Op basis van de ervaringen opgedaan in voornoemd programma is er een business case opgesteld voor een specifieke investering in de strafrechtketen ter versterking van het afpakken van crimineel vermogen. Een investering vanaf 2011 oplopend tot 20 miljoen euro vanaf 2013 in de strafrechtketen moet leiden tot een stijging van het afgepakte crimineel vermogen met 60 miljoen euro, derhalve een 'return on investment' van 1:3. De doelstelling is dat er vanaf 2016 jaarlijks ruim 100 miljoen aan crimineel vermogen wordt afgepakt. Deze doelstelling is ambitieus, maar niet onrealistisch zoals de Algemene Rekenkamer stelde. De investering heeft geleid tot een uitbreiding van de capaciteit in de strafrechtketen met 174 fte. De politie is uitgebreid met 60 fte, de Bijzondere Opsporingsdiensten met 60 fte, de KMAR met 10 fte, het OM met 40 fte en het CJIB met 4 fte. Het resultaat is dat er in 2013 bijna 90 miljoen euro aan crimineel vermogen strafrechtelijk is afgepakt. Ook heeft het Openbaar Ministerie afspraken gemaakt met de Raad voor Rechtspraak over de afdoening van de zaken van het Landelijk Parket en het Functioneel Parket, inclusief de ontnemingszaken die bij

Pagina: 11

	Nummer: 1	Auteur:	Onderwerp: Markering	Datum: 17-11-2014 12:30:54 +01'00'
	Nummer: 2	Auteur:	Onderwerp: Tekstvak	Datum: 17-11-2014 12:41:39 +01'00'
	opmerking nog PM, gaat om uitbreiding capaciteit FIOD en opbrengsten witwassen, waarvoor een aparte verantwoordingslijn loopt, moet in overeenstemming blijven			
	Nummer: 3	Auteur:	Onderwerp: Markering	Datum: 17-11-2014 12:35:03 +01'00'
	Nummer: 4	Auteur:	Onderwerp: Markering	Datum: 17-11-2014 12:41:45 +01'00'

de strafzaken horen, bij vier aangewezen rechtbanken. Dit komt de afdoening van ontnemingszaken ten goede.

Gelet op het resultaat over 2013 is duidelijk dat de investering van 20 miljoen per jaar zich conform het uitgangspunt van de business case terugverdient. Mijn ambitie is dat er nog meer aan crimineel vermogen wordt afgepakt. In dat kader heb ik het WODC opdracht gegeven onderzoek te doen naar de vraag hoe in andere Europese landen voorzien is in mogelijkheden tot inbeslagneming en confiscatie van crimineel vermogen specifiek in de situatie waarin er geen zicht is op de herkomst noch (een vervolgbare) dader (zogenoemde in rem-procedures of non conviction based confiscation), en of die buitenlandse stelsels (of onderdelen daarvan) een bijdrage kunnen leveren aan de uitbreiding van het Nederlandse instrumentarium om crimineel vermogen af te nemen.

Daarnaast kan en moet het afpakken meer integraal opgepakt worden: optreden als één overheid en geen enkele mogelijkheid onbenut laten bij het terughalen van onterecht verkregen vermogen. Niet alleen het strafrecht moet hier worden ingezet maar ook de Belastingdienst kan aanslagen en boetes opleggen en gemeenten kunnen uitkeringen en subsidies terugvorderen. Over de versterking van het integraal afpakken heb ik afspraken gemaakt met alle regioburgemeesters, het OM, de Nationale Politie en de Belastingdienst. Zij versterken het integraal afpakken in iedere regio. Voor de 10 politieregio's in Nederland zijn concrete plannen gemaakt. De uitvoering van deze plannen is gestart, dit traject loopt door tot en met 2015. Iedere regio geeft zelf invulling aan de versterking op een manier die het beste past bij de initiatieven die al lopen of bij de specifieke problematiek in die regio. Maatwerk staat hierbij voorop. Met de extra intensiveringsgelden van de Nationale Politie worden deze initiatieven in 2014 en 2015 ondersteund met € 2,2 miljoen. **2e resultaten van de versterking worden goed gemonitord.** Onder resultaten versta ik overigens niet alleen de 'harde euro's' die we binnenhalen, maar ook het bredere maatschappelijke effect dat we sorteren met het integraal afpakken.

Terugvorderen en terughalen in het buitenland

Voor elke overheidsorganisatie is de invordering van openstaande boetes en vorderingen bij personen die in het buitenland verblijven een taaie opgave die relatief grote inspanningen vereist. Knelpunten zijn onder meer het traceren van de debiteur of veroordeelde. Een goede basis voor verbeteringen vormt de Registratie Niet Ingezetenen die begin 2014 is opgezet als onderdeel van de Basisregistratie Personen (BRP). Deze zorgt ervoor dat als een overheidsdienst de betreffende persoon heeft getraceerd, het adres via de RNI beschikbaar is voor alle overheidsorganisaties die daar toegang tot hebben. De Sociale Verzekeringsbank beschikt op de Nederlandse ambassade in Turkije, Marokko, Suriname en Spanje over sociaal attachés die onder andere tot taak hebben om adressen te traceren en onderzoek te verrichten naar vermogen van personen waarvan vermoed wordt dat ze fraude plegen met sociale zekerheidsvoorzieningen.

Aanpak fraude tegen burgers en bedrijven

Naast fraude met overheidsgeld is ook fraude waarvan burgers en bedrijven het slachtoffer worden (zgn. horizontale fraude) een prioriteit van dit kabinet. Horizontale fraude is een ernstige vorm van criminaliteit omdat het voor betrokkenen financiële en emotionele schade meebrengt. Daarnaast leidt het tot ondermijning van het economisch stelsel en de aantasting van het vertrouwen,

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
DRC

Datum
6 november 2014

Ons kenmerk
583229

dit is nog helemaal
niet ontwikkeld,
men wil metingen
van de BD waar
we waarschijnlijk
helemaal niet aan
kunnen voldoen,
discussie loopt

1

Pagina: 12

	Nummer: 1	Auteur:	Onderwerp: Tekstvak	Datum: 17-11-2014 12:40:49 +01'00'
dit is nog helemaal niet ontwikkeld, men wil metingen van de BD waar we waarschijnlijk helemaal niet aan kunnen voldoen, discussie loopt				
	Nummer: 2	Auteur:	Onderwerp: Markering	Datum: 17-11-2014 12:37:13 +01'00'

het rechtsgevoel en de onderlinge solidariteit binnen de maatschappij. Horizontale fraude kent vele verschijningsvormen. Te denken valt aan acquisitiefraude, online handelsfraude, voorschotfraude en faillissementsfraude. In december 2013 heeft het Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing de preventie en bestrijding van horizontale fraude als prioriteit benoemd. Onder coördinatie van Veiligheid en Justitie is een versterking van de aanpak van horizontale fraude ingezet.

Kernelementen van deze integrale aanpak zijn de preventie van fraude door het vergroten van de bewustwording van burgers en bedrijven, en het opwerpen van barrières om te voorkomen dat de gelegenheid tot frauderen bestaat.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
DRC

Datum
6 november 2014

Ons kenmerk
583229

Een eerste resultaat van de versterkte aanpak van horizontale fraude is dat publieke en private partijen gezamenlijk barrièremodellen ontwikkelen op verschillende fraudedomeinen, zoals acquisitiefraude en fraude met nepwebwinkels. Deze modellen worden gebruikt om te bepalen welke barrières betrokken partijen kunnen opwerpen tegen criminele activiteiten. Het gehele criminele proces wordt in kaart gebracht en per onderdeel wordt gekeken wie een mogelijkheid heeft om in te grijpen. In de loop van 2015 is een gezamenlijk interventiestrategie gereed die onder meer op deze barrièremodellen gebaseerd zal zijn.

Een goed voorbeeld van een versterkte samenwerking tussen publieke en private partijen, is de recent bij convenant afgesproken intensivering van de samenwerking tussen de banken, de politie en het Openbaar Ministerie inzake de aanpak van internetoplichting. Indien hetzelfde bankrekeningnummer in meerdere aangiftes wordt genoemd, stuurt het Landelijk Meldpunt Internet Oplichting een bericht aan de betreffende bank. Door middel van dit bericht wordt mede namens de Officier van Justitie melding gemaakt van een sterk vermoeden van een strafbaar feit door de gebruiker van de rekening. Deze melding is voor de bank aanleiding om maatregelen te nemen. Deze kunnen bestaan uit het aanspreken van de cliënt, het blokkeren van diens rekening en het beëindigen van de bankrelatie.

Voorkomen van fraude moet het uitgangspunt zijn. Daar waar burgers en bedrijven toch het slachtoffer worden van fraude komt ook het strafrecht in beeld. Strafrechtelijk optreden is het meest effectief als onderdeel van een integrale interventiestrategie. Op die manier ondersteunt het strafrecht de andere schakels in de handhaving en vice versa, waardoor de handhaving als geheel effectiever wordt. Binnen de strafrechtelijke aanpak ligt de focus op de ernstige vormen van fraude (kwetsbare slachtoffers en/of stelselmatige daders, omvang financiële schade en het ondermijnende karakter), waarbij vooral wordt ingezet op de aanpak van onderliggende structuren. In het kader van de Veiligheidsagenda – waarin de aanpak van fraude tot één van de zes prioriteiten is benoemd (invoegen kamernummer, bijlage begroting VenJ 2015) – is tussen politie en OM de resultaatafspraken gemaakt dat er in 2014 door de regionale eenheden 1500 zaken worden opgepakt. Dit aantal zaken groeit met 50% naar 2300 zaken in 2018.

Tijdens het op 15 mei 2014 gehouden debat over fraude heb ik toegezegd fraudemeldpunten zo veel mogelijk bij elkaar te brengen en te professionaliseren en een onderzoek te laten uitvoeren naar de synergie van de bestaande meldpunten. Ter uitvoering van die toezegging laat ik samen met de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Economische Zaken een onderzoek uitvoeren waarbij ook de effectiviteit van de meldpunten wordt

betrokken. In vervolg op dit onderzoek zal worden bepaald of en zo ja welke maatregelen nodig zijn. Hierover zal ik u in de eerste helft van 2015 informeren.

Frauderisicoanalyse en omvang fraude

Het kabinet onderschrijft de strekking van de motie Berndsens-Jansen c.s.⁸ dat het belangrijk is om zicht te hebben en houden op structurele frauderisico's en op de aard en omvang van fraude. Om de juiste prioriteiten te kunnen stellen wordt dan ook voortdurend gewerkt aan een actueel beeld van de frauderisico's. In deze brief heb ik al melding gemaakt van de rijksbrede risicoanalyse zoals die vorig jaar is verricht, de actualisering daarvan en de daaruit voortvloeiende antifraudemaatregelen, zoals het voornemen van het fraudebeleid ten aanzien van subsidies te herijken. Bovendien heb ik uw Kamer geïnformeerd over de verbeteringen die zijn doorgevoerd om risico's op fraude voor nieuwe en bestaande wet- en regelgeving te verkleinen. Daarnaast werkt een groot aantal overheidspartijen met risicoprofielen die voortdurend worden geactualiseerd en worden aan de hand van bestuurlijke signalen over misbruik van handhavings- en opsporingsdiensten beheersmaatregelen getroffen.

In aanvulling op deze analyses en risicoprofilering is fraude een vast onderdeel van het Nationaal Dreigingsbeeld (NDB) dat vierjaarlijks wordt opgesteld. Het meest recente NDB dat ik uw Kamer in 2012 toestuurde, levert een beeld van de dreigingen op het gebied van zware fraude en misbruik van rechtspersonen in Nederland. Om beter zicht te krijgen op fraudezaken die strafrechtelijk worden afgedaan, ontwikkelt het Openbaar Ministerie een fraudemonitor. De monitor zal cijfers en kwalitatieve informatie bevatten over de hoofdthema's uit de Rijksbrede aanpak van fraude en de belangrijkste vormen van fraude tussen burgers en bedrijven, waarover ook kwantitatieve afspraken gemaakt zijn tussen OM en politie.

Van steeds meer vormen van fraude worden inschattingen gemaakt van de omvang. De overheid doet dat bijvoorbeeld van identiteitsfraude – als deel van de monitor Identiteit die vorig jaar voor het eerst naar de Kamer is gestuurd – en zorgfraude. Maar ook op andere terreinen wordt gewerkt aan een beeld van de omvang. De Belastingdienst verkent momenteel bijvoorbeeld de mogelijkheden om de gemiste belastingopbrengsten te schatten via een zogenaamde microbenadering, op basis van steekproeven en aanvullende informatie. Het gaat daarbij ook om activiteiten die zijn gericht op het opsporen van onbekende belastingplicht en het tegengaan van fraude⁹. Daarnaast zijn er inschattingen van private partijen die voor de overheid van belang zijn. De Nederlandse Vereniging van Banken houdt bijvoorbeeld cijfers bij over fraude in het betalingsverkeer en het Verbond van Verzekeraars over de geschatte omvang van verzekeringsfraude.

Ervaringen van publieke en private partijen, in binnen- en buitenland leren evenwel dat van de totale omvang van fraude niet meer dan zeer globale inschattingen gemaakt kunnen worden. De wijze waarop een inschatting van de omvang gemaakt kan worden, verschilt aanzienlijk per fraudevorm. Bij sommige vormen is enerzijds sprake van achteraf vastgestelde fraude en anderzijds van een dark number waarbij wordt geschat hoeveel onontdekte fraude er plaats vindt. Een optelsom van inschattingen, afkomstig van diverse partijen, die op uiteenlopende wijze tot stand zijn gekomen, heeft daarom weinig toegevoegd

⁸ TK 2013/14, 17050, nr. 470

⁹ TK 2013/14, 34002, nr. 14

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
DRC

Datum
6 november 2014

Ons kenmerk
583229

waarde en leent zich nadrukkelijk niet om de effectiviteit van de aanpak van fraude te meten. Daarom investeert het Kabinet vooral in het verder verbeteren van zicht op risico's, het afdichten van die risico's en inzicht in resultaten van maatregelen tegen fraude.

Tot slot

Het kabinet besloot in 2013 tot uitvoering van een rijksbreed actieplan met als doel om een nieuwe balans te bereiken tussen vertrouwen, dienstverlening en fraudebestrijding. Dit heeft in het afgelopen jaar heeft geleid tot wijzigingen van regelingen, verbeteringen in de informatiepositie van de overheid en tot meer samenwerking tussen diensten zodat er meer als één overheid wordt opgetreden. In combinatie met de overige maatregelen die in de verschillende domeinen zijn getroffen, is dat een grote stap voorwaarts naar een overheid die bestand is tegen fraude en in staat is om doortastend tegen fraudeurs op te treden. Het kabinet heeft daarbij ook oog voor fraudevormen waar burgers en bedrijven slachtoffer van zijn. Het kabinet blijft u over de voortgang daarvan jaarlijks informeren.

De Minister van Veiligheid en Justitie,

I.W. Opstelten

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
DRC

Datum
6 november 2014

Ons kenmerk
583229